

Pražské jaro 1968

10:00:00	Prolínající se obrazy: demonstrace, hesla, symboly	
10:00:12	Titulek: Pražské jaro	
10:00:17	Černobílý archiv – různé střihy Komentář	V roce 1968 se Československo, pevná součást socialistického bloku řízeného Moskvou, vydalo vlastní cestou takzvaného socialismu s lidskou tváří. Pro občany toto částečné uvolnění znamenalo naději velkých změn...
10:00:40	Kamila Moučková, doma	Na jaře roku 1968 mi bylo 40 let. Byla jsem první zpravodajská hlasatelka televizních novin v Evropě – jako žena.
10:00:50	Archiv – Moučková ve zpravodajství	(podkres: Podle zprávy listu Freehatten se manévru účastní 30 lodí z Norska, Dánska, Velké Británie...)
10:00:57	Zpět Moučková doma	Co pro mě jaro 68 znamenalo? Obrovské uvolnění. To, že po těch strašných letech, která jsme tady prožívali, jsme se ztotožnili s vedením této země. Že jsme se cítili svobodní, že jsme konečně nakročili k jakési demokracii.
10:01:12	Černobílý archiv – demonstrace, více záběrů	
10:01:20	Josef Novotný, Staroměstské náměstí	V roce 68 mě bylo 27 let, a když nastávalo Pražské jaro, měl jsem pětiletou dceru, rodinu a jezdil jsem se stěhovákem.
10:01:24	Staroměstská náměstí, radnice, orloj, turisté	
10:01:30	Zpět Novotný, ukazuje svoji černobílou fotografii, následuje detailní záběr	Čekal jsem, že konečně nastává doba uvolnění, že si člověk bude moci něco vybrat, podívat se do světa...
10:01:43	Jan Beneš, záběr z archivní fotografie	
10:01:47	Jan Beneš, doma-	Bylo mi dvaatřicet, když se Pražské jaro rozbíhalo, a tehdy jsem byl v kriminále na Borech. Byl jsem zatčen původně za vlastizradu, později překvalifikovanou na pouhé podvracení republiky. Že se něco děje, jsem usuzoval ze změněného chování bachařů. Propuštěn jsem byl v den pádu prezidenta Novotného, který mi dal milost, bylo to 22. března 68. Už 3 dny poté jsem dostal pozvání k účasti volby nového prezidenta. Protože můj otec byl legionář a nastupující prezident Svoboda se s ním znal, dostali jsme pozvání oba, otec i syn. (podkres z archívu: slavnostní chvíle sledovalo 47 různých televizí...)
10:01:52	-střih: archivní fotografie-	
10:01:59	-zpět doma	
10:02:04	Černobílý archiv	
10:02:17	Beneš doma	
10:02:21	Černobílý archiv	
10:02:35	Beneš doma	Pak jsem se účastnil společenského varu,

- 10:02:45 Černobílý archiv bohužel mě trochu vadilo, že to bylo pohříchu v rukou lidí, kterým jsem nemohl věřit, protože měli komunistickou minulost, měli minulost lidí, kteří lžou.
(podkres z archívu: prezident Ludvík Svoboda z hradního balkónu...)
- 10:02:58 Oldřich Tůma, zřejmě pracovník Černobílý archiv Určitě to byla doba naděje, očekávání, návratu hrdosti – na to, že jsme Češi a Slováci, že se tady něco děje, za co se nemusíme stydět. Co si kdo od toho sliboval, se ale hodně lišilo. To, co chtěli komunisté udělat jako reformu, asi většina společnosti vítala, ale určitě jiná velká skupina lidí měla představy, které šly daleko za to, co by si Dubček nebo Smrkovský dokázal představit.
10:03:05 (podkres z archívu: Chceme slyšet pravdu, chceme slyšet pravdu!)
- 10:03:28 Jiří Pernes, pracovník Černobílý archiv Podle mého názoru je jistý levicový prvek zakódován v genech české společnosti už tradičně, už v 19. století, nebo za první republiky. Přesto, že lidé se v roce 1968 dozvídali o hrozných zločinech, které komunisté páchali v předchozím dvacetiletí, nebránilo jim to v tom, aby se ztotožnili s jejich politikou socialismu s lidskou tváří, neboli taky demokratického socialismu.
- 10:03:56 Zpět Pernes, pracovník Černobílý archiv Jedním z takových projevů a výrazů naděje v politiku socialismu s lidskou tváří byla myšlenka Zlatého pokladu republiky.
- 10:04:04 Titulek: Iluze
- 10:04:11 Černobílý archiv (podkres z archívu, komentář m.o.:
Že mají svou republiku rádi, dokázali naši občané už mnohokrát nejrůznějšími skutky a oběťmi. Pozoruhodný je i průběh akce „Každý občan nejméně 1g zlata na Zlatý poklad republiky“. Na mnohých darech je vidět, že je posílají lidé, kteří opravdu nemají na zbytek – že je to možná jejich jediná cenná věc, a hlavně víra v budoucnost naší země, i v těžkých chvílích.)
- 10:04:38 Kamila Moučková, doma Naši reportéři z televizních novin to samozřejmě točili. Víím, že jsem strašně bojovala se slzama, když jsem v jedné reportáži, kterou jsem potom vysílala, viděla, jak babička – sotva chodila - nesla v pěsti nějaké

		úlomky zlata.
10:04:55	Černobílý archiv	
10:05:00	Jan Beneš, doma	Byla to nostalgie po první republice, která převažovala v roce 1968 v lidských myslích – aby to byl slušný a lidský stát. Vědělo se, že země je vykradená, že je v blátě a potřebuje ven.
10:05:05	Černobílý archiv	Tak se sbíralo na Zlatý poklad, což se sbíralo po roce 1918 taky. Tehdy dávali moji rodiče a moji prarodiče, a v roce 1968 jsme dávali my.
10:05:17	Zpět Beneš	V dobré víře, že to bude k dobrému účelu a že je to pro tuto zemi.
10:05:26	Kamera přechází na spolusedící Šárku Benešovou	Já do toho ale musím skočit – jeho maminka, která si všechno tohle pamatovala, říkala: „Nebliňte, nic z toho nebude, někdo to rozkrade“.
10:05:35	Černobílý archiv	(podkres z archívu, komentář m.o.: Teď je jen nutné řádně rozvážit, jak s rostoucím Zlatým pokladem naložit, aby důvěra a láska občanů k republice nebyla zklamána.)
10:05:44	Zpět manželé Benešovi	Na slova mé matky došlo, já tam mám prsten a zlaté hodinky po dědečkovi, a žena tam má náhrdelník. Kdepak je jim asi konec?
10:05:52	Černobílý archiv	
10:05:58	Jitka Vondrová, pracovna	V krátké době se tam podařilo shromáždit téměř 300 miliónů korun a téměř 100 kg zlata a drahých kamenů.
10:06:03	Černobílý archiv – výpovědi jednotlivých osob (jména neuvedena)	(podkres z archívu, komentář m.o.: -A to všechno jsme udělali z úcty k našemu soudruhovi Dubčekovi... -Ta naše nová svoboda, kterou tak těžce dobýváme zpět, je jako malé dítě, kterému je potřeba dát do kolébky nějaký talisman. -A taky hlavně proto, že tomu novému vedení skálopevně věřím.)
10:06:29	Jan Beneš, pracovna	Byl to příjemný rok, který ukázal slabost režimu, jeho vratkost. Ale bohužel také jeho pevnost v tom, že je navázán na velmocenské postavení okupační moci.
10:06:40	Černobílý archiv	(podkres z archívu, komentář m.o.: -Vyšlo zvláštní vydání Literárních listů s poselstvím předsednictvu Ústředního výboru Komunistické strany Československa před

nastávajícím jednáním se Sovětským svazem.
-V jednání šlo v podstatě o právo
Československa na samostatnou cestu
k socialismu odpovídající našim potřebám a
tradicím, umožňující především rozvoj
demokracie.
-Vše oč usilujeme dá se shrnout do čtyř slov:
socialismus, spojenectví, suverenita, svoboda.)

10:07:19 Jan Beneš, doma

19. srpna jsme společně s Janem Šternem dávali
interview pro kanadskou CBS, kde se nás
Kanadčané ptali na náš názor – co říkáme tomu,
že u polských a východoněmeckých hranic se
shromažďují jednotky Varšavské smlouvy a
jestli se nebojíme vojenské invaze. A my jsme
to svorně odmítli - Jan Štern jako komunista, já
jako antikomunista - že to nepřichází v úvahu,
aby přijeli, protože k tomu nemají žádný
důvod...

10:07:29 Černobílý archiv

10:07:44 Titulek: Okupace

10:07:48 Černobílý archiv

(podkres z archívu, komentář m.o.:
Jedna z nejtemnějších nocí v dějinách
Československa, z 20. na 21. srpna, 1968. Od
půlnoci už přilétají na ruzyňské letiště svazky
nákladních vojenských letadel. Každou minutu
vyjíždí z trupu Antonova na naši půdu nový
tank. Před budovou Ústředního výboru
Komunistické strany Československa. Schůzi
předsednictva přerušuje premiér Černík zprávou
o vpádu vojsk Varšavské smlouvy do
Československa. Předsednictvo vydává rezoluci,
kterou okamžitě vysílá rozhlas.

Ruzyňské letiště obsadili někteří členové Státní
bezpečnosti, kteří o agresí věděli už v 8 hodin
předchozího večera. Z ruzyňského letiště, stejně
jako od severních hranic Československa, se
však řítí do Prahy další a další tanky pěti tzv.
spřátelených zemí. Mezi nimi auto s vlastenci a
prapory. Moskevská agentura TAS vysílá, že
vojáci přijeli zachránit svobodu proti
připravované kontrarevoluci. Tvrdí také, že se
nehodlají vměšovat do našich záležitostí.
Povolali je prý někteří nejvyšší státní a straniční
činitelé, které však nechtějí jmenovat. Nikdo
z těch, kteří už delší dobu stojí v předsednictvu
opozice proti Dubčekovi, se však k tomu nechce
přímo přiznat. I když se později pokoušejí

vytvořit novou vládu a jako samozvanci se postavit do čela státu.)

- 10:09:26 Kamila Moučková, doma
10:09:34 Černobílý archiv To bylo v noci potom, kdy jsme dovysílali, 21. srpna. Jeden z nejsilnějších vjemů mého života byl, že tady vedle nás byl Ústřední výbor Komunistické strany Československa a stříleli tam.
- 10:09:42 Zpět Moučková Byla horká srpnová letní noc. Ticho, vždycky ten výstřel a strašně tady plakala nějaká miminka. A na to do smrti nemůžu zapomenout. Pak když to začalo, vyběhla jsem k Ústřednímu výboru, a tam jsem viděla prvního zabitého kluka.
- 10:09:52 Černobílý archiv (podkres z archívu, komentář m.o.:
Bratrská návštěva vojsk tzv. spřátelených zemí narůstá do tragických rozměrů. V Praze se stále častěji ozývají výstřely.)
- 10:10:07 Zpět Moučková To byl další šok, protože jsem máma od třech dětí. Pak jsem jela rovnou do televize, do Vladislavovy ulice, a od té chvíle jsem vysílala.
- 10:10:12 Černobílý archiv (podkres z archívu, komentář m.o.:
Počet vojáků, kteří vtrhli do Československa, se první den odhaduje na 200 tisíc. Brzy se zvýšil na půl milionu. Přesto se okupantům nedaří přivodit rozhodující zvrat v situaci. Zrádců se objevila pouze hrstka.)
- 10:10:35 Jan Beneš, doma
10:10:43 Černobílý archiv Ve tři hodiny ráno 21. srpna mě jeden známý zatloukl na okno a zařval: Pane Beneš, utíkejte, jsou tady Rusové! Sedl jsem do auta a po dramatických okolnostech – přes uzávěry u Hradce Králové a u Svitav - jsem se pozdě večer dostal do Brna. Někde u Chlumce nad Cidlinou jsme potkali ruskou kolonu a já jsem jim takhle pohrozil pěstí – vy ničemové! Ale kupodivu všichni ti vojáci na autě taky takhle udělali pěstí. Tak jsem si řekl: Ty blbče, vždyť to je proletářský pozdrav, oni si myslí, že jsi na jejich straně.
- 10:11:00 Zpět Beneš
- 10:11:12 Černobílý archiv (podkres z archívu, komentář m.o.:
Někteří sovětsí vojáci ani netuší, kde byli vysazeni. Teprve později se dovídají, že jsou vlastně v Československu. Mnozí z nich si po

- rozhovorech s našimi lidmi uvědomují - přes usilovnou propagandu velitelů - k jakému hanebnému přepadu vlastně došlo.)
- 10:11:44 Josef Novotný, stojí s reportérem na ulici
- 10:11:54 Černobílý archiv
- 10:12:08 Zpět Novotný
- 10:12:14 Zpět archiv
- 10:12:20 Zpět Novotný
- 10:12:25 Zpět archiv
- 10:12:38
- 10:12:51
- 10:13:04 Cornelius Meffert spolu s Novotným u stolu v kavárně, listují dobovými fotografiemi
- 10:13:25 Záběry na fotografie, dokumenty
- 10:13:33 Zpět Meffert a Novotný
- 10:13:44 Záběry na fotografie
- 10:13:56 Zpět Meffert a Novotný
- Kolem 11 hodiny ráno jsem jel se stěhovákem na Vinohrady, a jelikož tady byly barikády, tak jsem auto odstavil tady za Italskou ulici a šli jsme sem se podívat, co se tady děje – protože tady se střílelo. A už jsme viděli – támhle u Rozhlasu – leželi 2 hoši, mrtví, přikrytí. A v tu ránu přijel tank, támhle svrchu, střílel, přešel autobus – tady byly barikády za křižovatkou... já jsem zahlédl zakrvácenou vlajku, asi tady někde – a nechtěl jsem, aby na ni ten tank najel. Tak jsem po ní skočil, chyt jsem ji. Ten Rus, kterej seděl na tom tanku, mě střelil do ruky. Tak jsem se chyt za ruku, vlajku po paži a utíkal jsem se schovat... Lidi tady běželi, šlapali po sobě. Tady stály ruský auta, tři nebo čtyři, a lidi to podpálili. A v tom jednom byla munice. Tlaková vlna mě narazila na zeď, měl jsem těžký otřes mozku, tady nás sbírali, co jsme byli ranění, a postupně nás odváželi do nemocnice.
- Cornelius Meffert (mluví německy):
Tuto fotku udělal Volker Krämer v roce 1968 v Praze, byl tu tehdy soukromě a udělal velkou spoustu fotek při invazi Rusů, respektive vojáků Varšavské smlouvy. Ty pak nabídl Sternu. (Also dieses Foto hat Volker Krämer gemacht 1968 in Prag, er war damals privat hier und hat viele viele Fotos gemacht beim Einmarsch der Russischen beziehungsweise Warschauer Paktstaaten und hat also diese Bilder dann dem Stern angeboten.)
- Mluví Novotný:
V roce 1993 za mnou přijel pan Volker Krämer, který mě vyfotografoval. Já jsem nevěděl, že mě fotografoval. Přijel za mnou do Hradce Králové. Byl jsem šťastný, že jsem ho poznal, a on taky, že mě vidí živého. Domluvili jsme se, že se po pěti letech znova setkáme na 30. výročí (Pražského jara), že za mnou zase přijede. Bohužel se nedostavil, a já jsem shodou okolností našel výstřižek v novinách, že zahynul v Kosovu. Byl tam

- 10:14:05: Záběry na novinové články týkající se Kosovských incidentů zastřelený spolu s nějakými kolegy.
- 10:14:15 Zpět Meffert a Novotný Cornelius Meffert:
Tato fotografie je jednou z nejpůsobivějších, je to taková ikona, která představuje invazi Varšavského paktu. Obletěla celý svět. (Dieses Foto ist halt ein der anrührendsten, also quasi Ikone, quasi was diese Warschauer Geschichte angeht. Also das ist durch über die ganze Welt gegangen.)
- 10.14:22 Černobílý archiv
- 10:14:49 Jiří Pernes, doma
- 10:14:52 Černobílý archiv Normalizace v Československu vlastně začala už v srpnu 1968. Skupina politiků, které lidi označovali jako „muži ledna“, a ke kterým vzhlíželi s velkou nadějí, ať už to byl Svoboda, Dubček, Černík, Smrkovský - vlastně seděli v té době na dvou židlích. Snažili se vyhovět Sovětům, ale snažili se také nezklamat důvěru drtivé části československé veřejnosti. Ale ono to nebylo možné. Museli vyhovět buď jednomu nebo druhému.
- 10:15:24 (podkres z archívu, komentář m.o.:
Je neděle 10. listopadu. V Lucerně je slavnostní mítink k 51. výročí Velké říjnové socialistické revoluce, který uspořádaly obvodní výbory Svazu československo-sovětského přátelství Prahy 4 a Prahy 8. Dovníť se mohlo pouze na zvláštní pozvání).
- 10.15:45 Titulek: Protest
- 10:15:49 Titulek: Československý filmový týdeník, č.4, 1969 (podkres z archívu, komentář m.o.:
19. ledna 1969 zemřel student Jan Palach. 20. ledna uctila Praha důstojně jeho památku.)
pokračuje černobílý archiv
- 10:16:12 Jiří Pernes, doma Mluví Jiří Pernes:
Bylo to gesto v československých poměrech naprosto šokující.
Je zajímavé, že krátce před smrtí Jana Palacha k podobnému tragickému gestu došlo v Polsku. Tam se na protest proti okupaci Československa a proti polské účasti na této okupaci upálil na velké lidové slavnosti polský dělník Siwies.
- 10:16:29 Černobílý archiv Mluví Beneš:
Pro mě to byl závazek, že ty nemůžeš být

10:16:33	Jan Beneš, doma	v Paříži, když se v Praze ještě něco děje. Tudíž jsme se rozhodli, že se vrátíme, a z Paříže jsme se 19. ledna vrátili.
10:16:38	Černobílý archiv	
10:16:48	Kamila Moučková, Václavské náměstí	Byla jsem právě tady, v onom inkriminovaném týdnu, kdy se Jan Palach upálil, až do jeho pohřbu. Vysokoškoláci, se kterými jsem trávila noci na fakultách ... tady všude postavili stany a přenocovali tady. Protestovali proti tomu zřízení. A já jsem vždycky po druhém vydání Televizních novin urvala z dálnopisu četkařský zprávy (zprávy z agentury ČTK) a chodila jsem je z tohoto 3. schodu u sv. Václava jim číst. Mluvila jsem s nimi, byla jsem tady s nimi po nocích.
10:17:25	Černobílý archiv	On se obracel ve svém závěrečném prohlášení především na politické činitele, aby neustupovali. Obdobně Jan Zajíc.
10:17:31	Jan Beneš, doma	
10:17:39	Černobílý archiv	
10:17:43	Josef Novotný, Staroměstské náměstí	Zprvu jsem to bral jako svého druhu vlastenecký čin, ale postupem doby, když nastupovala normalizace a nastaly protesty 21. srpna (1969), jsem si říkal, jestli smrt toho mladého člověka nebyla zbytečná. Když se tím ta situace stejně nezměnila.
10:18:03	Černobílý archiv	
10:18:22	Kamila Moučková, Karolinum	Vypráví Kamila Moučková: Tenkrát moc, která vládla, mediálně pořád zdůrazňovala, že vlastně my všichni jsme způsobili to, že se zabil mladý člověk. Opak je samozřejmě pravdou.
10:18:27	Moučková, Václavské náměstí,	Ještě jedna věc je zajímavá. Jan Palach si vytáhl z klobouku první los z deseti lidí, kteří se k tomu přihlásili. A my jsme potom strašně moc hledali těch 9 dalších, aby to nedělali.
10:18:31	Přichází k místu upálení Jana Palacha, následují záběry pomníku	
10:18:45	Černobílý archiv	
10:18:56	Jan Beneš, doma	Mluví Jan Beneš: Byla to zoufalá oběť, byl to jediný způsob boje, který mu zůstal. Bylo to zoufalství poníženého národa, které ten člověk cítil, víc než ostatní.
10:19:02	Černobílý archiv	
10:19:16	Jitka Vondrová, pracovna	Jitka Vondrová: Po celé republice se odehrávaly tiché tryzny. A stranické vedení ve své ustrašené reakci bylo sice touto akcí pobouřeno, znepokojeno, ale

		proti tlaku veřejnosti se neodvážilo nic podniknout.
10:19:27	Černobílý archiv	
10:19:40	Jan Beneš, doma	Alarmující bylo shromáždění libeňské Čechie, těch zcela pravověrných komunistů, jako byl pan Vilém Nový, kteří přišli s příšernou pomluvou, že Palach byl svedená oběť, že ho jacísi konspirátoři přemluvili, že se bude jednat o studený oheň a že se mu nic nestane. Že to celé byla jen taková show. To bylo varování, že takoví lidé jsou mezi námi a že si s nimi bohužel nevíme rady.
10:19:59	Černobílý archiv	
10:20:11	Titulek: Deziluze	
10:20:16	Černobílý archiv	
10:20:30	Josef Novotný, doma	V září 1968 jel švagr z Jugoslávie a ve Vídni koupil časopis Stern. Když přijeli, tak mě volali, ať se k nim přijdu na něco podívat.
10:20:40	Záběr na fotografii (Novotný)	Pochlubil jsem se s tím v práci a přišlo udání, že
10:20:45	Novotný s reportérem na ulici, současnost	jsem měl asi interview s nějakým novinářem.
10:20:50	Záběr na obálku čas. Stern	Začali si pro mě jezdit estébáci (Tajná policie)
10:20:55	Černobílý archiv	z Pardubic, několikrát mě vyslyšali – co a koho jsem viděl, kolik mrtvých... takové detaily. Pak byla stávka na výročí 21. srpna, a to byl asi kámen úrazu. Takže v listopadu mě dali do pěti dnů v práci výpověď.
10:21:13		(Hlášení z archivního snímku: Občané, jménem zákona vás vyzývám! Opusťte tento prostor!)
10:21:25	Kamila Moučková, doma	Já jsem vlastně byla z televize vyhozena dvakrát. Nejdřív mě přímo 21. srpna vyhodili fyzicky pod samopalama Rusové, a potom později, po 21. srpnu mě vyhodili naši, vedení televize. Na hodinu jsem musela odejít.
10:21:38	Archivní fotografie	Pak nastalo jednadvacet krušných let, kdy jsem dělala všechno možný.
10:21:45	Moučková doma	Myla jsem schody - to jsem zase nesměla, protože mě vyfotili tajně ze Sternu, jak první dáma televize v rukavicích a s kýblem myje schody. Pak jsem 21 let lepila igelitové pytlíky jako domácí dělnice... já jsem zkrátka nesměla mezi lidi.

10:22:05	Černobílý archiv	(Hlášení z archivního snímku: Opusťte tento prostor, vystavujete se, že bude proti vám proveden zákrok všemi zákonnými prostředky!)
10:22:20	Jan Beneš, doma	Jan Beneš: Zlomový moment nastal 21. srpna 1969. Pro nás to začalo už o dva dny dříve, když nás slzný plyn vyhnal z hospody.
10:22:26	Černobílý archiv	Ten slzný plyn tam pochopitelně hodili estébáci (Tajná policie), neboli „orgány“. A když jsem vyběhli na ulici Příkopy, tak jsme se dostali do bitvy s policií, kterou jsme nevyprovokovali.
10:22:31	Jan Beneš, doma	Oni chtěli to střetnutí vyprovokovat a chtěli ukázat svoji bestialitu, svoji násilnost a lidi zastrašit a odradit.
10:22:25	Černobílý archiv	Řada lidí věděla, že buď se musí zlomit, nebo přijmout to, čemu se tenkrát říkalo „realita“, „uznat realitu“. A kdo chce žít lépe, že musí spolupracovat.
10:22:48	Beneš, doma	9. října 1969, pan plukovník Kubík, šéf správy vyšetřování STB(Tajné policie), ale také Správy pasů a víz, mě pravil, že sice neví, co plánuju, ale pokud neodjedu ještě téhož dne do půlnoci, tak že už neodjedu. Že je mu to jinak jedno. Proč to udělal? Chtěl mě uvést do beznaděje? Protože už bylo odpoledne, žádné spojení ke hranici nebylo, věděl, že nemám výjezdni doložku.
10:22:55	Černobílý archiv	Nicméně pomocí jednoho německého turisty jsem se dostal přes hranici, přes Německo do Francie, a na pas koupený od jiného plukovníka STB se 24. listopadu za mnou do Francie dostala i moje manželka.
10:23:08	Beneš, doma	
10:23:22	Černobílý archiv	
10:23:30	Beneš, doma	
10:23:36	Černobílý archiv	
10:23:48	Jiří Pernes, pracovna	Jiří Pernes: Od dubna 1969 až do srpna 1969 to byli Češi a Slováci, kdo vystupovali proti vlastním lidem. Nebyla to sovětská okupační armáda, ale byly to Lidové milice, byla to československá policie, byla to československá armáda. A je tragické, že to byl symbol pražského jara, Alexander Dubček, kdo se svou osobní autoritou a osobní vahou zasloužil o potlačení těchto demonstrací. Dubček, který přestal být v dubnu 1969 prvním tajemníkem KSČ, se stal předsedou Národního shromáždění. A z tohoto titulu podepsal v srpnu 1969 výjimečná opatření, tzv. pendrekový zákon. Ten umožňoval, aby byli lidé, kteří
10:23:53	Černobílý archiv	
10:24:21	Pernes, pracovna	

- 10:24:27 Černobílý archiv v srpnu 1969 demonstrovali v československých městech - a volali Dubček, Svoboda – zavřít, vzít do vazby bez soudního příkazu, vyhodit ze zaměstnání, vyloučit ze studií.
- 10:24:47 Pernes, doma To všechno je spojeno s Dubčekovým jménem.
- 10:24:51 Černobílý archiv (podkres z archívu, komentář m.o.:
Na náměstí Rudé armády v Prostějově odhalili v rámci květnových oslav památník družby se sovětským lidem.
Sousoší je dílem akademického sochaře profesora Jana Habarta, a představuje přísahu na věčné přátelství sovětského vojáka a našeho dělníka.)
- 10:25:16 Oldřich Tůma, pracovna Oldřich Tůma:
Většina společnosti si zkrátka řekla: Dobře, nedá se nic dělat, politika je svinstvo a ničeho se dosáhnout nedá. Stojí proti nám celý svět, nikdo nám nepomůže, nemá to cenu, nebudeme se o to zajímat.
- 10:25:27 Černobílý archiv Ale ta skupina lidí, která by z vnitřního přesvědčení režim podporovala, byla daleko menší než před rokem 1968. A ti, kteří se různým způsobem potom v normalizačním režimu hleděli zařídit, přece jenom vedli dvojitý život, čím dál méně kompatibilní s existencí režimu.
- 10:25:47 Titulek:
Za dobu okupace 1968-1989 bylo zabito více než 200 občanů a více než 2000 vážně zraněno.
V letech 1968-1969 emigrovalo a o politický azyl požádalo kolem 100.000 občanů
- 10:25:55 Titulek:
Konec komunismu
v Československu,
Praha, listopad 1989

záběry z demonstrace
- 10:26:11 Josef Novotný, doma Nelituju toho, jen říkám, že člověk byl skutečně v určitých věcech v životě ochuzený... omezený, ale s tím jsem já absolutně nemohl nic dělat... a nikdo z nás.
- 10:26:25 Novotný venku, zpomalený

záběr, salutuje

- 10:26:30 Kamila Moučková, doma Stalo se to, že já jsem po všech těch letech najednou otřepala křídélka z prachu a vzlétla jak pták fénix. A v pětadesáti jsem začala dělat druhou kariéru. Je to neuvěřitelné, a je to fantastické...
- 10:26:48 Moučková na ulici, prohlíží si plakát zvoucí do Muzea komunismu
- 10:26:54 Jan Beneš, doma Kolik lidí našeho původu v Americe nebo různě ve světě dosáhlo významného postavení - ve vědě, v podnikání, i třeba v politice. Kdyby ti lidé byli tady, mohli pracovat k prospěchu této země. Bohužel tady nezůstali, nemohli zůstat anebo nesměli zůstat.
- 10:27:14 Beneš, stojí venku před plotem, na něm řada cedulí připomínající jeho minulost
- 10:27:20 Závěrečné titulky pořadu